

RDEČI PRAPOR

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 10.40 K, za pol leta 5.20 K, za četrt leta 2.60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna potit-vrstica, (širina 72 mm) za Izhaja vsako sredo in soboto. enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru. Posamezna številka 10 v.

Kaj bo z draginjo?

Ekselencija gospod dr. Weisskirchner, ki je od dunajskega magistratnega uradnika avanziral do avstrijskega trgovskega ministra, je v petek v državnem zboru govoril o draginji. 'Jubo mu ni bilo, ampak položaj je bil že tak, da se ni mogel izogniti. Kadar govori in piše vse v državi o draginji, je pač nemogoče, da bi ostal trgovski minister, ki se ima pravzaprav po svojem poklicu brigati za taka vprašanja, nem. Ampak papeškega ordna, s katerim je odlikovan g. Weisskirchner, ni dobil za brigo in delo v interesu širokih slojev prebivalstva, temveč za nastope, ki se strinjajo z vse drugačnimi cilji. In ekselenci se je poznalo, da je v zadregi, ko je govoril o predmetu, ki se ne da odpraviti s praznimi frazami. Gospodom knezom in grofom in velebogatinom, pri katerih je bil gospod Weisskirchner že večkrat uljudno sprejet in prijetno postržen gost, se ni hotel zameriti. Utajiti draginjo pa tudi ni mogoče. In tako se je gospod minister zvijsal, kakor da pleše med jajčki.'

Ekselencija Weisskirchner je priznal, da je draginja neznosna. Novega ni s tem nič povedal. Ampak z ozirom na to, da je Weisskirchner krščanski socialc, bi se že to priznanje smatralo lahko za napredek. Ker pa je tudi minister, bi se opravičeno smelo pričakovati, da pove tudi, kaj namerava vlada pozitivnega in stvarnega ukreniti, da se pride draginji v okom. V tem oziru pa je prevzvišeni razočaral vso zbornico, izvzemši zagrižene agrarce. Po njegovih trditvah se namreč proti draginji ne da opraviti nič in ne bo pomagalo nobeno sredstvo. Zanj je edino vprašanje, kako bi se dala povzdigniti domača živinoreja in le od nje pričakuje pomoči.

Agrarci so bili z govorom trgovskega ministra zelo zadovoljni in so mu burno ploskali. Že s tem je pravzaprav povedano, da niso mogli biti zadovoljni zastopniki onega ljudstva, ki mora živeti kupovati. Zlasti socialnim demokratom je Weisskirchner kazal svojo nemilost, češ da se brigajo le za interese enega, delavskega sloja, kakor da ne tare draginja vsega mestnega prebivalstva

razun tistega, ki se mu tako dobro godi kakor aktivnemu ministru in vpokojenemu magistratnemu ravnatelju.

Toda o strankah sploh in o socialnih demokratih posebej lahko sodi Weisskirchner, kakor hoče. Kot minister pa ima ne glede na stranke vršiti svojo dolžnost. In če ne pozna nobenega sredstva, s katerim bi se ublažila draginja, je skrajni čas, da se poslovi in da pusti na svoje mesto človeka, ki bo to vedel in znal.

Povzdiga domače živinoreje je lepa reč; ampak pred vsem bi bilo treba opomniti, da je to skrb poljedelskega, ne pa trgovskega ministra. Gospod Weisskirchner bi lahko v ministrskem svetu vprašal svojega poljedelskega tovariša, zakaj se ta ni pobrigal za boljšo živinorejo, nikakor pa ni njegova naloga, pridigati take reči državnemu zboru. Aktiven minister pa bi moral tudi nekoliko poznati politično zgodovino in če morda ne ve, kaj je bilo v Rimu v dobi Gracchov, bi moral vsaj vedeti, kaj se je v Avstriji godilo pred tremi leti. Takrat so socialni demokratje v državnem zboru vložili svoje znane predloge radi draginje in med njimi so bili tudi Rennerjevi temeljiti nasveti za povzdigo živinoreje in poljedelstva. Takrat je bil gospod Weisskirchner tudi v državnem zboru, ampak z ostalimi krščanskimi socialci je pogumno glasoval proti socialno demokratičnim predlogom ter pomagal, da so propadli. In tako je sokriv, da se je povzdiga živinoreje, za katero sedaj deklamatorno nastopa, zavlekla najmanj za tri leta.

A kaj pomenja danes Weisskirchnerjev nauk? Če bi bilo za živinorejsko akcijo vse tako pripravljeno, kakor ni, bi trajalo gotovo dve leti, preden bi se nadomestil primanjkljaj živine, ki je nastal le tekom zadnjih dveh let. Ne glede na to, da tudi tedaj število domače živine še nikakor ne bi zadostovalo potrebam domačega prebivalstva, pa bi trajalo še štiri leta, preden bi mogli jesti meso prvih telet »povzdignjene živinoreje«. Gospod Weisskirchner že lahko čaka, ne pa tisto prebivalstvo, ki celo leto ne zasluži toliko kolikor on v enem tednu. Tolažba

s pospeševanjem domače živinoreje je torej za želoec toliko vredna kolikor tolažba z nebeškim kraljestvom.

Pred kratkim je Weisskirchner pred industrialci govoril o draginji in dejal, da se povdarja samo draginja mesa, ne pa draginja stanovanj. Bilo je torej pričakovati, da se bo v državnem zboru zmenil vsaj o tej strani draginje in povedal, kaj misli storiti, da pride prebivalstvo do cenejših in zdravih stanovanj. O tem pa je v zbornici tudi molčal. Če bi se moralo ljudstvo zanašati samo na Weisskirchnerja, bi torej lahko napravili križ čez vsako pomoč. Sreča je, da nima Weisskirchner edini odločevati. Če bo še kaj časa ostal neveden, kakor se dela, postane gospod Weisskirchner še sam s svojim portfeljem žrtev draginje.

Politika.

V političnem življenju sedanjega časa stoje po vsem civiliziranem svetu parlamenti v ospredju in igra parlamentarizem najvažnejšo vlogo. Brez natančnega poznavanja parlamentarnih institucij ostane človek vsled tega pravi tujec v politiki. Tudi o svojem lastnem položaju v družbi ne more dobiti jasnega pojma; najvažnejši dogodki mu ostanejo neumevni. Časopisje, ki poroča o parlamentarnem delu in o parlamentarnih bojih, mu je previsoko, pretežno in vsled tega neplodno in nezanimivo. Posledice takega neznanja so pa jako žalostne in opazujemo jih posebno lahko med Slovenci.

Politika je dandanes vsakdanji kruh za vsakega človeka; nekdanj je bila le potica za razne veljake in odličnjake. Vsako, torej tudi politično znanje se je smatralo za privilegij plemenitašev in bogatinov. Polagoma se pa vendar razširja spoznanje, da poseza politika v življenje vsega ljudstva in da je navsezadnje tudi odvisna od ljudstva. V svojem jedru ni politika nič drugega kakor gospodarstvo celote in velikih skupin: Države, dežele, občin i. t. d. Gospodarstvo pa je podlaga vsemu družabnemu življenju in vsem njegovim pojavom.

Ne brigati se za politiko je torej greh nad samim seboj in nad svojimi. Kdor se ne briga za politiko, tudi ne more vplivati nanjo. Pač pa jo vodijo tisti, ki se vedoma in namenoma bavijo z njo, a vodijo jo seveda sebi v prid. Čim več pa hočejo koristiti sebi,

tem več morajo škodovati drugim, namreč tistim, ki ne morejo odločevati, ker se ne brigajo.

Na žalost je med našim ljudstvom še velikansko število onih, ki ne poznajo politike. Večinoma si mislijo: »Gospodje, ki so za to, bodo že opravili.« Vidi se pa, da »gospodje, ki so za to«, vendar ne opravijo, kakor bi želelo ljudstvo, oziroma kakor bi koristilo ljudstvu. Vzemimo le n. pr. davke. Sicer jih menda nihče ne plačuje posebno rad, vendar pa ljudje vsaj nekaj temno vedo, da mora vsako skupnost, tudi država, dežela i. t. d. imeti dohodke in vire zanje. Toda kdo določa davke, način obdačenja, razvrstitev bremen i. t. d., je veliki večini nejasno in človek, ki občuje z ljudstvom, se mora čuditi, če posluša, kako si pogostoma ljudje ne le v hribih, ampak celo v mestu razlagajo taka vprašanja. Tisoč in tisoč glav še misli, da predpisuje cesar davke, drugi znajo povedati, da jih zahteva davkarija, nekateri govore kar o »gospodih« in morda največ je tistih, ki sploh ne razmišljajo o tem.

Vsekakor pritrldijo ljudje, če jim kdo razlaga, da so davki potrebni. In to je naravno v času, ko je vsako gospodarstvo brez denarja nemogoče. Toda kdo bi se upal trditi, da so bremena in koristi davkov razdeljeni po resničnih ljudskih potrebah? Z nobeno rečjo ni ljudstvo tako nezadovoljno kakor z davki; a prav malo je tistih, ki vedo, da imajo vpliv na to in da bi sami lahko odločali, kako da se imajo davki plačevati in kako porabiti.

Kakor s tem je pa tudi z drugimi javnimi vprašanji. Ljudstvo ne pozna politike, se ne zanima zanjo, jo prepušča »tistim, ki so za to poklicani« in posledica je, da se vodi politika proti ljudstvu in proti njega resničnim interesom. Politično neznanje je največji politični sovražnik ljudstva.

Cerkev in modernizem.

Ko je umrl papež Lev XIII., je katoliška cerkev izgubila previdnega glavarja. Grof Pecci je bil monarh in diplomat v eni osebi, pred vsem svetom je znal varovati cesarski sijaj trojne krone in ga celo vnovič zlatiti, ker je že bledeval. Vedel je, da je katolicizem svetovna moč, ki potrebuje več blišča in več pompozna dostojanstva nego vsaka velevlast; vedel je, da se mora brigati za veličanstvo svojega trona, ne pa za dušno mano svojih ovčic in za dialektiko teologov. Velika mora biti država katoli.

dolžnosti in nalog, ki ji jih je naložilo življenje.

Da mora umreti, čeprav izgube z njo štirje nedorasli otroci skrbno mater.

Odidem iz sobe. Bolestne solze se mi utrnejo v oči, toda ne vem prav, ali so se mi zdele hujše duševne boli umirajoče žene ali pa se mi je zdela gorša fanatiška bedastoča, ki je ni mogoče iztrebiti iz človeštva.

Samo top občutek sem imela in popolnoma sem se zavedala, da se je tukaj ob smrtni postelji napravil velik greh.

Ali morda ni nikakšen greh, če koga mučimo?

Vprašala sem se, zakaj vendar tako grenimo človeku smrt?

Ali ni boj za obstanek krut dovolj?

Ali ne napravlja beda, sovraštvo in sebičnost iz človeškega življenja večni boj?

Zakaj mora fanatizem preganjati človeka celo v smrti? Zakaj ne pustimo ubogim ljudem, da bi vsaj mirno umirali?

Po „Arbeiterinnenzeitung“.

LISTEK.

Greh ob smrtni postelji

Spisal F. S.

Sive megle polnijo ozračje prav do tal in le bolj suh vzduh nam priča, da nastane po tem jutru dan, ki nas bo razveseljeval s svojimi solnčnimi žarki.

Prihajala sem s trga in bila sem izredno dobre volje. Ko pridem do vežnih vrat, me preleti bolešno čuvstvo, zakaj iz stanovanja v pritličju sem začula zamolklo in dolgočasno mrmranje molilcev.

Ker sem vedela, da se tukaj že leta bori človeško bitje z jetiko za svoje življenje, sem mislila, da je smrt že prišla po svojo žrtev.

Hotela sem izreči žalujočim sožalje iu stopim v stanovanje, kjer se je žrtev ravno borila s smrtjo.

Ko stopim v sobo, se mi nudi čuden prizor. Pet ali šest večinoma mlajših oseb je stalo okolo postelje hudo bolne žene in so drdrle molitve ter jih skušale podkrepiti z neprestanim ihtenjem.

Soprog je stal ob zglavju svoje s smrtjo se boreče soproge in glasno jokal. Spredaj torej ugašajoče življenje, v ozadju pa mož, cvetoč in žareč bohotnega življenja.

Mati bolnice je na ves glas molila, hudo jokala in škropila okolo in okolo z blagoslovljeno vodo in je skušala čimbolj povečati razburjenje okolo bolnice.

Najprej si nekoliko ogledam ves položaj, in ko vidim bolnico rumeno in upadlo in kako se bori z življenjem, in je vendar še pri polni zavesti, se mi zasmili, ker mora prenašati tako duševno muko. Prosila sem žene, da naj prenehajo z molitvami, ker mora postajati bolnici spricho njih obupno pri srcu in se do blaznosti razburjati. Tu sem pa nalezela na sršenje gnezdo. Smatrala so me že itak za brezvernico in kar srce jim je plalo, da so mi mogle enkrat dopovedati, da je vera potrebna. Ena izmed molilk se spravi nadme: »Če kdo umira, moramo vendar moliti«, je zakričala nadme vpricho bolnice, ki je bila pri popolni zavesti. Na tako zavrnitev sem se stisnila v ozadje in opazovala, kaj se vse dogaja tukaj ob smrtni postelji.

Slednjič so nehale ženske pretakati solze in tudi molitve so obustavile, ker so bile že vse zmučene, toda bolnica še ni nikakor hotela umreti.

Toda namesto, da bi sedaj mirovale in tiho opazovale vse dogodke, so začele naslednji razgovor:

Prva: »Moj bog! Ne more umreti, čaka da svojo sestro, da pride z Dunaja.«

Druga: »Kaj ko bi ji dali piti žlico blagoslovljene vode?«

»Blagoslovljeno vodo, brr«, si mislim, »o, koliko jih je že umilo v njej svoje umazane roke.«

Tretja: »Zdi se mi, že umira.«

Slednjič mati bolnice: »Pojdi, Franc, pa brzojavi njeni sestri: Minka umrla.«

Previdno se približam bolnični postelji, pač pa tudi iz radovednosti, jeli se še zaveda, in jo vprašam, če jo kaj boli. Bolnica je na lahko zanimala.

Telesne bolečine so bile že ponehale, toda kaj je uboga žena že vse prestala tistih enajst ur, dokler je bila pri zavesti in je morala poslušati vse tisto komendijantstvo, ki so ga uganjale in govorile ženske okolo bolnične postelje.

Toda godilo se je vse zaradi uboge duše. Kaj je morala ta žena trpeti, ki je poslušala nespametno žlobudranje in iz njega posnela z vso gotovostjo, da je potekla nje življenska ura, čeprav še ni izpolnila svojih

Ako še niste, pošljite naročnino!

čanstva; torej se ne smeje z mikroskopi preiskavati verske pristnosti in s prebadajočimi žarki pregledavati srca in ledice. Ljudstvu »panem et circenses«, zlasti mnogo »circenses«, posvetnim vladam pa diplomatično prekanjnost — tako je vladal Lev XIII., prosvitljeni absolutist na Petrovem prestolu, prijatelj protestantovskemu Viljemu, pravoslavnemu Nikolaju, republikanskemu prezidentu, a gospor katoliškega sveta.

Umrli je in kardinali so posadili na njegovo mesto beneškega patriarha Sarta, novi papež si je pa izbral Mery del Vala za svojega kronskega svetovalca in šefa svojega generalnega štaba. V cerkvi se je začela velika reformacija; boj je napovedan posledicam Leonove verske malomarnosti. Pij X. hoče očistiti katoličanstvo v strogem duhu srednjega veka: Askeza in fanatizem sta se vrnila v sijajno vatikansko palačo in zelotizem poje z votlim glasom izpreobrnitev in pokoro moralno in duševno razuzdanemu svetu edinozvečičavne cerkve. Čas je bil tako predrzen, da se ni hotel ustaviti v srednjem veku: brez dovoljenja rimske kurije se je pomaknil v dvajseto stoletje. Pij X. pa mu je napovedal neprizanesljiv boj ter ga hoče prisiliti, da se povrne v sveto dobo Karla petega in Torquemada.

Pristen katolicizem je bojno geslo novega papeža, ki ga je zgodovina poslala, da omaje stete katoliške cerkve in pripravi rimskemu veličanstvu grob. Leon XIII. je hotel, kar je mislil, da je mogoče; Pij X. zahteva, kar je nemogoče. Galvanizirati hoče, kar je mrtvo, in ubiti, kar vstaja v živem življenju. Mrlič zganje otrpnjene ude, dvigne glavo in Vatikan misli, da vstaja kakor Lazar iz groba; življenje, ki je šele naivno poglegalo v svet in še ni razločevalo slabosti in moči, se pod udarci iz Rima zaveda svoje sile in sprejema napovedani boj.

Kdo bi mogel dvomiti, kakšen bo konec? S svojimi enciklikami je Rim zasedal veter, ki je polagoma narašča in postaja vihar, kakršnega katoliška cerkev že davno ni poznala. Papeževih besed ne kritizirajo brezverci, framasoni in odpadniki; z razbeljenimi kleščami jih prijemajo pravoverni katoličani, ugledni dostojanstveniki cerkve, ki jih vodi srčni namen, rešiti katoličanstvo in zagotoviti mu življenje. Zunanje napade še lahko prezira in zasmehuje; a vzplamtel je notranji cerkveni boj, v katerem Vatikan lahko strelja in grmi, ampak ravnodušen ne more ostati.

Nad tem bojem pa je čudna, tragična usoda. Papež mora zmagovati, a vsaka zmaga mora biti zanj poraz. On, ki je vstal v obrambo katolicizma in cerkve, kakršna sta bila, ne more dovoliti, da bi se vlivalo novo vino v stare posode. Kdor poskusi, vdahniti staremu telesu novega duha, je njegov sovražnik in zadeti ga mora vsa sila njegove jeze. Novotarji vidijo bolehanje. Od dne do dne odkriva znanost nove resnice, ki izpodkopujejo staro stavbo. Oni bi jo radi rešili; renovirati jo mislijo z novim materialom, ki ga daje veda. A papež dvigne roko in jih prepodi: Ne pačite mi moje častitljive zgradbe! Umakniti se morajo — tako ali tako. »Priznati« morajo svojo zmoto in spokorjeni slušati brezpogojno rimsko zapoved, ali pa morajo oditi, s cerkvenim prokletstvom obloženi. Stavbe se ne sme dotakniti nihče.

A stavba se maje, temeljni kamni se razmikajo, stebri popuščajo, zidovje se nagiba. In nihče ga ne sme popraviti, nihče podpreti. Kajti papež ščiti ono stavbo, ki je taka, kakršna je. Neizogibnega konca na ta način ne prepreči nihče več. Cezarizem pontifexa mora propasti.

V Rimu ne vidijo in ne razumejo te resnice, kajti v Rimu ne poznajo človeškega duha. Fanatično verujejo v vesoljni imperium in v absolutno moč papeževega povelja. Ker so na svetu še moči, ki rabijo cerkev kot pomočnico za svoje namene, mislijo, da imajo še narode v svoji moči. Da je katolicizem že izgubil večino duhov, pa ima samo še besede in znamenja, jim je neznano. Slepi korakajo s ponosno povzdignjeno glavo tja, kjer je brezno, njih očem še zakrito, a pripravljeno, da jih prej ali slej pogoltne brez sočutja.

Lepi in človeško simpatični so nameni modernistov; a z rimskega stališča so nedopustni in ker jih Rim ne sme sprejeti, mora poginiti.

Politični odsevi.

* **Prvi uspeh v draginjskem vprašanju** so socialni demokratje dosegli pri zakonu za stanovanj. V soboto je bil v državnem zboru soglasno sprejet zakon, ki določa, da ima država ustanoviti sklad za pospeševanje stavbe malih stanovanj, ki ima v desetih letih narasti na 25 milijonov kron. Poleg tega, da prevzame ta sklad jamstvo za posojila, ki jih najamejo občine in stavbne zadruge za sezidanje hiš, bo pa država sama jamčila za taka posojila do 200 milijonov kron. Ker velja to jamstvo za druge hipoteke, je torej

omogočeno zgraditi za 400 milijonov kron ljudskih stanovanj. Dasi zakon ni v vsakem oziru tak, kakršnega so hoteli socialni demokratje, se vendar ne da utajiti, da je to velik napredek zlasti z ozirom na to, da se je finančni minister z zobmi in nohtovi branil vsake take akcije. Prvi korak za stanovanjske reforme je storjen; treba ga je zdaj izrabiti.

* **Uvoz mesa.** Draginjski odsek predlaga na torkovi seji, da naj se dovoli uvoz argentinskega mesa do konca l. 1911. Vlada naj preskrbi za hitri prevoz, naj pospeši doma živinorejo, naj izdela zakonski načrt, ki bo organizoval trg za poljedelske pridelke, naj zniža vozne tarife za vsakdanja živila in naj sklene trgovinsko pogodbo z Argentinijo. Socialni demokratje so predlagali v odseku med drugim tudi neomejen uvoz, in da naj se odpravi carina 30 v. na kilogram argentinskega mesa, kar je pa večina odklonila, češ, da bi temu ogrska vlada nasprotovala. Razvidno je torej iz vsega tega, da zborniški odsek nima volje predlagati takih reform, ki bi znižale ceno mesu.

* **Odsek za reformo državnozborskega poslovnika** je imel dne 24. t. m. svojo sejo. Poročevalec dr. Steinwender je predložil svoj predlog, da naj se doba dosedanjega poslovnika provizorija podaljša za eno leto. Poslanci Choc, Levičič in Wolf so govorili proti temu predlogu. Poslanec dr. Adler, Pernerstorfer in dr. Conci so bili za predlog. Poslanec Bielohlavsek se je zavzemal za omejitve časa posameznim govornikom. Končno so je debata prekinila in se nadaljuje v sredo, da med tem časom k temu vprašanju vse stranke lahko zavzamejo svoje stališče.

* **Ministrski predsednik baron Bie nerth** je v soboto konferiral s poslanci dr. Plojcem, Susteršičem in Steinwenderjem glede vprašanja o italijanski pravni fakulteti. Pravijo, da se bo to vprašanje gladko rešilo, to se pravi, Italijani dobe svojo pravno fakulteto na Dunaju, Jugoslovani pa kake koncesije. Prihodnja seja proračunskega odseka se bo vršila morda prihodnji četrtek.

* **Parlamentarna komisija zveze čeških poslancev** je imela dne 24. nov. popoldne konferenco na kateri je bil soglasno sprejet statut novega enotnega češkega državnozborskega kluba. Za predsednika tega kluba je bil izvoljen poslanec dr. Friedler. Med posameznimi klubi so bili zaradi tega hudi konflikti, ker so mladočehi zahtevali, da se voli dr. Kramář. »Nar. Listy« pravijo, da je ta poraz posledica osebnih nasprotij in intrig proti dr. Kramářu; osobito je agitiral proti dr. Kramářu dvorni svetnik v trgovinskem ministrstvu dr. Žampach, katerega se je večkrat slišalo imenovati med češkimi ministrskimi kandidati. Dr. Kramář in Pacák, od katerih ni bil nobeden izvoljen v parlamentarno komisijo novega češkega kluba, izgubi češka meščanska politika dve politični moči, ki sta igrali volilno vlogo. Tega mnenja je celo Masarykov »Čas«, ki nikoli ni preveč hvalil dr. Kramářeve politike, ne doma in zlasti ne na zunaj. Večina čeških listov je mnenja, da je izvršena volitev v enotni češki klub le provizorij. Politično pomeni ta izvolitev, da se češke meščanske siranke nagibajo bolj na konzervativno stran.

* **Naknadno je bil dr. Kramář** v torek vendar izvoljen v češko parlamentarno komisijo.

* **Poslanec prof. Masaryk**, ki ima baje še ogromen material glede ponarejenih dokumentov na razpolago, je med drugim razkril, da je avstrijsko poslanstvo v Belgradu leto za leto metalo po 300.009 kron skozi okno za ponarejene dokumente. Avstrijski vojni atašé v Belgradu je naprosil za časa aneksijske krize nekega srbskega častnika, naj mu proda za 12.000 K srbski mobilizacijski načrt. Ta mu je res prinesel načrt, a — napačni, in avstrijski vojni atašé je plačal zanj 12.000 K. Masaryk pride o pravem času še z večjimi senzacijnimi razkritji. Sedaj pa že berači grof Aehrenthal krog srbskega ministra vnanjih zadev dr. Milovanoviča, naj bi izjavil, da Aehrenthal ni vedel, da so bili dokumenti ponarejeni.

* **Češko nemške spravne konference** se bodo vršile na Dunaju, če se Nemci ne skesajo, ker niso nič prav voljni za nadaljevanje konference.

* **O zadnjih govorih cesarja Viljema** e došlo v nemškem parlamentu v soboto do nekoliko razburjene debate. Vse stranke razun socialistov so odobrile govor cesarja Viljema v Kraljevcu; o beuronskem se ni veliko govorilo, pravi se pa, da je zaradi njega nastal konflikt med cesarjem Viljemom in državnim kancelarjem Bethmann-Hollwegom.

* **Papež proti modernizmu.** V cerkvenih krogih se zatruje, da skliče papež v bližnji bodočnosti važen konzistorij, v katerem hoče govoriti proti modernizmu ter proti napadom, ki so se vršili nanj ob priliki proslave 40-letnice osvoboditve Italije.

* **Nemiri v Moskvi.** V nedeljo so se vršile v Moskvi velike demonstracije proti smrtni kazni. Policija in vojaštvo sta jako kruto nastopala. Aretiranih je bilo 181 oseb, med temi 60 dijakov.

* **Španski kralj Alfonz** se je podvrgel v Bordeaux težki operaciji. Stanje kraljevo je baje zadovoljivo.

* **Protest portugalskih jezuitov.** Kakor poročajo listi iz Rima, je sestavil sedanjí provincijal portugalskih jezuitov, ki se mudi v Madridu, oster protest proti postopanju provizorične portugalske vlade z jezuiti.

* **Nemiri v Mehiki** so po poročilih iz Novega Jorka že končani. Kakor znano, gre tu za odpor proti mehikanskemu predsedniku Diazu, kateri že predseduje 30 let in zlasti podpira gospodarsko invazijo v Mehiki silno obsovačenih Severoamerikancev. V bitki, ki se je vršila te dni, so bili vstahi potolčeni in njihov vodja Madero težko ranjen.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

Genjeni naročniki! Večina naročnikov izpolnjuje svoje dolžnosti napram listu v vsakem oziru. Vendar pa je še nekaj takih, ki vkljub temu da se jih že večkrat opominjalo, niso poravnali naročnine. To seveda ne gre! Vsakomur je znano, da se mora naročnina naprej plačati. Prosimo torej še enkrat odločno in uljudno, da oni, ki so še na dolgu, takoj poravnajo svojo naročnino in to potom šeka ali pa poštne nakaznice.

Vojna taksa.

Javni oglasi pozivljajo zopet tiste, ki so obvezani plačevati vojno takso, da se zglašajo. Zavezancem se je po zakonu zglašiti meseca januarja. Med njimi je pa većinoma zakon o vojni taksi še precej neznan, kar jim včasih lahko zelo škoduje. Zato navajamo v sledečem glavne določbe tega zakona:

Plačevati imajo vojno takso vse osebe, ki so pri naboru v zadnjem letniku spoznane za nesposobne za vojaško službo; potem oni, ki so superarbitrirani, to se pravi na temelju zdravniške preiskave odpuščeni od vojaške službe, če se niso poškodovali v službi; nadalje oni, ki sploh niso služili, ker so se izselili iz Avstro-Ogrske, ali pa ki niso odslužili vseh dvanajst let; končno begunci, katerih ni mogoče, če se vrnejo, prisiliti na vojaško službo, ker so že 36 let stari.

Oni, ki niso služili, morajo plačevati vojno takso dvanajst let. Oni, ki so služili, morajo plačevati toliko let, kolikor jim je manjkalo do 12 let službe. Če je n. pr. kdo prišel lani k vojakom, ko je bil potrjen na tri leta, pa je bil pred novim letom superarbitriran, mora plačevati 12 let; če je superarbitriran po novem letu, mora plačevati 11 let; če bi bil prihodnje leto odpuščen, 10 let itd.

Plačuje pa po novem zakonu samo tisti vojno takso, ki ima več kakor 1200 kron letnega dohodka, odnosno samo tisti, ki plačuje osebni dohodninski davek. Doslej je moral plačati dve kroni, kdor je zaslužil »navadno dnino«. Poslej se računi vojno takso po sledeči razporedbi:

Razred	Dohodek v kronah		Taksa
	od	do	
1	1200	1300	6
2	1300	1400	7
3	1400	1600	9
4	1600	1800	11
5	1800	2000	13
6	2000	2400	17
7	2400	2800	23
8	2800	3200	29
9	3200	3600	35
10	3600	4000	43

Tako se stopnjuje taksa do 100.000 K dohodkov, s katerimi se plača 2865 kron takse; z dohodkom 300.000 kron se plača 10.538 kron takse.

Kdor je sploh dolžan plačevati takso, t. j. kdor sploh ni služil pri vojaki ali pa kdor je pred časom odpuščen iz službe, se mora tekom 12 let po asentaciji vsako leto meseca januarja zglašiti pri občini, tudi če v pretečenem letu ni imel 1200 kron dohodka. Zglašiti se je treba v tisti občini, v kateri se stanuje. Tudi pismena zglasitev je dovoljena. V ta namen si treba preskrbeti pri občini belico (formular), ki se doma izpolni in adresira ter odpošlje poštne prosta na občino. Kdor se ne zglašali ali pa kdor naznani napačne podatke, ga lahko zadene kazen. Kdor stanuje izven Avstrije — tudi n. pr. na Hrvaškem, na Ogrskem, v Bosni — mora pisati svoji domovinski občini po formular, pa ga mora izpolniti in vposlati občini.

Nalog za plačilo takse dobi vsak od politične občine. Plačati jo je treba 1. okt.

Kdor se izseli iz Avstro-Ogrske, dobi potni list (pas) šele tedaj, če plača takso za ves čas, kar velja potni list.

Takso morajo pa plačevati tudi starši moža, ki ne služi pri vojaki, toda le tedaj, če imajo 4000 kron letnih dohodkov. Če živi samo oče ali pa samo mati, a ima 4000 kron dohodkov, mora živeči plačati takso staršev. Ta taksa iznaša polovico vojne takse, ki bi jo bilo plačati od enakega dohodka. Ta taksa staršev se mora plačati, naj ima sin 1200 kron dohodka ali pa ne. Če plačuje tudi sin takso, tedaj se polovica njegove takse odračuna staršem. N. pr. če ima oče 4200 kron dohodkov, sin pa 1400 kron, tedaj bi moral plačati oče 27 kron 50 vinarjev. Ker pa mora sin plačati sam 7 kron, se zmanjša očetova taksa za 3 krone 50 vin., oče plača torej 24 kron. Če pa ima n. pr. sin kakor oče 4200 kron dohodka, od katerih mora plačati 55 kron, tedaj ni treba očetu plačati nič. Kajti on bi moral plačati 27 kron 50 vin., polovica sinove takse, ki se odbije od očetove, je pa 27 K 50 vin., tako da očetu sploh ni treba plačati takse.

Staršem ni treba plačevati takse več kakor 12 let, tudi če bi jo sin imel plačevati dalje. Če je n. pr. za sina leta 1900, nastala dolžnost takse, ima oče plačati samo do leta 1911. Taksa staršev se tudi tedaj ne zviša, če je več sinov službe prostih. Staršem se pa ni treba zglaševati.

— **Zadružništvo** na visokih šolah. Na dunajskem vseučilišču so letos prvič uvedena predavanja o avstrijskem zadružnem pravu. Predava se vsak teden po eno uro. Na visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju se bo vsak teden po dve uri predavalo o kmetijskem zadružništvu. Na nemško češki deželni akademiji so letos tudi prvič uvedli predavanje o zadružništvu in zadružnem pravu ter je za ta zelo važni predmet odločenih v zimskem tečaju po dve uri in v letnem tečaju po ena ura na teden.

— **Pobratjeni mladini in starini** so napravili v soboto zopet shod v Vodmatu pri Ljubljani. Mi smo že večkrat omenjali, da imajo liberalci za Vodmatčane samo jezik. Prej, dokler so imeli v mestu gospodarstvo, bi bili lahko kaj ukrenili za Vodmat in za Moste, ker so prebivalci teh krajev tako tesno združeni z Ljubljano, da res ne more biti govora o predkrajih. Že dve leti jih hodijo tolažiti uboge Vodmatčane, pa vsakokrat jim prinesejo novo strašilo. Najprej je bil bavbar nemški šulferaja, potem klerikalci, no in navsezadnje je pa še draginja prav prišla. Vsekakor mislijo ti mladi in stari moške, da bodo Moščani pozabili na šolo, ki jo potrebujejo in se lovili na politiko ljudi, ki tedaj, ko so imeli moč, niso ničesar storili in sedaj pa ne morejo, če bi tudi hoteli. In po kakšnem programu naj stopijo v boj za delavstvo? Ah! Be!

— **Deželni zakon**, s katerim se je hotelo najeti 10.000.000 K melioracijskega zaklada, ni dobil najvišje sankcije. Vsled tega se bode moralo vršiti izredno zasedanje deželnega zbora.

— **Zglaševanje nabornikov.** Mladenci, ki pridejo spomladi k naboru, ki so rojeni v letih 1888., 1889. in 1890., se morajo zglašiti pri občini, v kateri stanujejo meseca novembra. Z današnjim dnem poteče ta rok. Kdor se ne zglašali, ga lahko zadene kazen.

— **Zglasitev zavezancev k plačevanju vojne takse.** V zmlusu zakona z dne 10. februarja 1907 se morajo zglašiti meseca januarja vsakega leta vsi oni, ki so dolžni plačevati vojno takso, in sicer v oni občini, v kateri so stanovali 1. januarja tistega leta. Meseca januarja 1911 se morajo zglašiti vsi letniki od 1899 do 1910. Če kdo nima 1200 kron dohodkov in je bil oproščen vojne takse in osebne dohodnine, se mora vseeno zglašiti. Zglašati se lahko pisмено ali ustno. K ustni zglasitvi naj prinese dotičnik zadnji plačilni nalog za vojno takso ali osebno dohodnino ali kak domovinski izkaz (delavsko knjižico itd.) — V Ljubljani se zglašali v Mestnem domu ob navdih uradnih urah.

Javornik. Dne 27. novembra popoldne je bil na Javorniku pri Hkavcu lepo obiskan javni ljudski shod. O draginji in o novem obč. vol. zakonu za Kranjsko je poročal sodrug Anton Kristan.

Idrija. 8. dec. dopoldne se vrši v Idriji javen ljudski shod z dnevnim redom: 1. Poročilo rudarske zadruge; 2. Novi obč. volilni red in delavstvo. Začetek shoda ob 9. dopoldne pri »Črnom orlu«.

Idrija. Dne 8. decembra se vrši ob 1. popoldne okrajna konferenca v prostorih rud. društva. Dnevni red: 1. Poročilo delegatov posameznih organizacij; 2. Organizacija in taktika; 3. Obč. volitve v okraju; 4. Časopisje; 5. Slučajnosti. — Pristop na konferenco imajo delegati vseh političnih, strokovnih, izobraževalnih in gospodarskih organizacij v okraju. Vsakih 50 članov zastopa en delegat. Odborniki društev in obč. odborniki veljajo za delegate. Priglasiti se je na sodr. Iv. Strausa, načelnika soc. društva Naprej v Idriji.



H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

ur, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-
stvena znamka: „IKO“



Idrija. 7. dec. zvečer je v prostorih rudarskega društva plenarna seja sodrugov in sodruginj. O političnem in gospodarskem položaju bo poročal sodr. Ant. Kristan iz Ljubljane.

Jesenice. 11. dec. dopoldne ob 10. bo plenarna shod vseh jeseniških, savskih in javorniških sodrugov z dnevnim redom: 1. Politična organizacija; 2. Obč. volitve. — Sodrugji, pridite vsi.

— **Napaden in težko ranjen.** 68 let stari prevzitar Franc Gruz iz Tihaboja v litjskem okraju se je napotil pred nekaj dnevi ob 8. zvečer malo natrkan v Kirhnarveje gostilne v Sv. Križu domov. Kakih 50 korakov od gostilne ga je na okrajni cesti napadel s kolom neznan človek, ga prevrnil po tleh in zavel kakih 70 korakov čaleč na travnik. Tam mu je neznanec vtil v usta neko jedko tekočino, ga vlekel še do strme ob cesti in ga zvalil na cesto. S ceste ga je vlekel potem še na polje, kjer ga je končno pustil. Pri tej priliki je vzel neznanec Gruz tudi denarnico z 9 K. Gruz je dobil več poškodb in ima tudi roko zlomljeno. Do polnoči je ležal na polju, potem pa se je splazil v hlev posestnika Jožefa Ovna, kjer je prenočil. Storitca že zasledujejo.

Trst.

— **Dopolnilna volitev v delavsko varovalnico proti nezgodam v Trstu** je 29. decembra. Volijo letos III., IV. in V. kategorija. Podrobnejše določbe razpisa priobčimo o soboto.

— **Končana štrajka v Trstu.** Od 15. t. m. so stavkali v Trstu brivski pomočniki zaradi nedeljskega počitka. Namesto nedeljskega počitka so se zadovoljili z ponedeljskim počitkom in prenehali s stavko. Tudi dolgotrajna stavka kovinarskih livarjev se je končala v ponedeljek. Ta stavka je trajala nad tri mesece in kljub nesolidarnosti kovinarskih delavcev v nekaterih krajih končala z zmago delavstva. Podjetniki so se vdali in sklenili pogodbo s kovinarsko organizacijo. Ta stavka nas posebno opominja, da se morajo kovinarji po Slovenskem pač resneje oprijeti svoje organizacije, zakaj nobena stroka ni izročena tako absolutno kartelu tvorničarjev kakor kovinarska. Podrobneje bomo poročali.

— **Predavanje v Ljudskem odru.** V petek dne 2. in v soboto dne 3. t. m. bo v Delavskem domu ul. Boschetto predaval sodr. Etbin Kristan iz Ljubljane in sicer: V petek ob pol 9. zvečer o **Levu Tolstemu**, v soboto ob pol 9. zvečer pa o predmetu: **Duševnost, napredek in socializem.** Vstopnina na vsako predavanje posebej 20 vin. za osebo. Na prvem predavanju bomo imeli priliko, da na plemeniti način počastimo spomin velikega misleca in umetnika Leva Tolstega, ki je večkrat obračal nase pozornost vsega kulturnega sveta in ki so ga pred kratkim pokopali v ruski zemlji. Na drugem predavanju pa nam bo predavatelj podal sliko vezi, ki spajajo socializem z napredkom in duševnostjo. V petek in soboto torej vsi v Delavski dom na predavanje.

— **Demisije.** Zaradi dogodkov v tržaškem deželnem zboru, o katerih smo pisali v poslednjih dveh številkah našega lista, so podali demisijo deželni poslanci Braidotti, Zanolli, Brocchi, Mordo in menda še drugi. Prva dva sta demisionirala zaradi stališča, ki ga je večina ital. nacionalističnih dež. poslancev zavzela proti noveli stavbinskega zakona. Poslednja dva sta pa demisionirala zaradi tega, ker se delata zelo užaljena po besedah, ki jih je izpregovoril sodr. Puecher in sta baje rekla, da z njim nočeta več sedeti v dež. zboru. V ital. narodni stranki je vsled tega nastala kriza, ki je ne bodo menda kmalu odstranili. Tudi v Narodnem domu vre. Kar je demokratično mislečih, ne odobravajo nastopa slovenskih poslancev proti noveli. Jezni so na dr. Martinisa in dr. Vilfana. Na poslednjega pa še posebej, ker je tudi predsednik pol. društva »Edinost«. Na ta način se je to društvo po svojem predsedniku postavilo na stran hišnih in zemljiških špekulantov. Pa če pomislimo, da se je v Nar. domu vršil shod proti draginji stanovanj, da so slov. narodni poslanci na tem shodu tudi govorili proti tej draginji, naposled pa delali proti noveli stavbinskega zakona, ki je imel nalogo stanovanjsko draginjo ublažiti, vemo, da so demokratičnejši elementi upravičeno jezni. Toda v imenu naroda se bodo že pomirili.

— **Zoper zaključenje deželnega zbora** in zoper delovanja slov. in ital. narodnih poslancev proti noveli stavbinskega zakona so ital. sodrugi imeli pretečeno nedeljo v gledišču Politeama Rossetti shod, ki se ga je udeležila ogromna množica ljudstva. Shod je

otvoril sodr. Valentin Pittoni, ki so ga navzoči burno pozdravili. O dnevnem redu je pa obširno poročal sodr. dr. Puecher. Po poročilu se je glasovalo o resoluciji, v kateri se med drugim pozivlja vlada, da kmalu skliče zopet deželnozborsko zasedanje, da bo mogoče glasovati o noveli stavbinskega zakona. Po shodu se je ljudstvo, ko je po ul. Acquedotto zapelo nekoliko socialističnih pesmi, mirno razšlo.

— **Katinara.** V nedeljo 27. novembra se je vršil pri nas na Katinari zaupni shod zidarjev, iz katerega se je razvil javen shod, kajti napopolnili so se vsi gostilniški prostori, da ni bilo mogoče zapreti vrat. Na shodu je govoril sodrug Petejan o razmerah zidarjev v Trstu in o potrebi strokovne organizacije. Po končanem strokovnem shodu, ko je govornik videl veliko ukaželnih poslušalcev, med njimi mnogo žena, je v daljšem govoru očrtal nekoliko vzroke današnje draginje, kritiziral postopanje slovenskih narodnih poslancev v deželnem zboru tržaškem ki so zagovarjali interese kapitalistov proti interesom revnega ljudstva. Nato je govoril še o ljudskem štetju in o njega pomenu. Priporočal je slovenskim delavcem, da naj vpišejo brez strahu svoj materin jezik. Podal je še kratka navodila, kako se imajo zadržati pri ljudskem štetju. Nato zaključil predsednik sodr. Lukežič ta važni shod. Pokazalo se je, da je tudi na Katinari veliko zavednih delavcev, ki se ne dajo več vlačiti in slepiti od puhlih narodnjakarjev, ki izdajajo interese slovenskega delavstva ob vsaki priliki, temveč hočejo hoditi po novi poti, ki je edino prava za vse delavce, ki si hočejo izboljšati svoj položaj. Zato pozivljamo zidarje iz Katinare, naj se ne ustrašijo narodnjaških groženj, temveč gredo krepko naprej po začrtani poti. Zaupnik, kateri je pooblaščen pobirati tedenske prispevke za zidarsko organizacijo, je sodr. Alojz Lukežič, na katerega naj se obrnejo vsi zidarji, ki želijo kakšnih pojasnil.

— **Samomor.** Veliko pozornost je vzbudil v Trstu samomor predsednika tržaškega dirkalnega društva dr. A. pl. Volpija, ki se je včeraj opclan ustrelil v svojem stanovanju. Motiv samomora je neznan. Ko je od očeta pred nekaj leti podedoval veliko premoženje, je opustil advokaturu. Volpi je bil poročen s hčerjo umrlega tržaškega podešča Bazzonija. Pred nekaj meseci je izvršila samomor Volpijeva hčer, ki je bila poročena s tovarnarjem Holtdm.

Istra.

— **Samomor mornarja.** 20 letni prostovoljec pri vojni mornarici Vlacav Tölkel se je iz neznanega vzroka ustrelil s svojo službeno puško.

Štajersko.

— **Blag mojster.** »Arbeiterwille« poroča iz Celja, da je kleparski mojster Pozner tako pretepel svojega učenca, doma iz Gaberja, da mu ga je moral oče odvzeti. Lepo priporočilo za mojstra!

— **Računski podčastnik izginil z eraričnim denarjem.** Računski podčastnik 26. brambovskega polka v Mariboru Leopold Pesenhofer je poneveril erarični denar, ter bi moral v preventivni zapor. A Pesenhofer je slekel uniformo in 21. t. m. zginil. Sedaj se nahaja baje v Švici.

— **Brez sledu izginil je koncem septembra iz Celja 16-letni učenec Franc Soršek.** Fant govori nemški in slovenski, je precej velik. Nosil je svetlo poletno obleko in pelerino in imel je pri sebi 80 kron denarja, krstni list in šolska spričevala.

Razne vesti.

Tolstojev pogreb. Priprost je bil pogreb Tolstega. Brez vsakih ceremonij in govorov so pokopali Leva Tolstega v domači vasi Jasni Poljani. Na zadnjem potu ga je spremljalo nekaj ožjih prijateljev in sorodnikov in vsi njegovi mušiki. Položili so ga v grob, izkapan od kmetov. Na tem gričku bo počival ruski apostol v miru in samoti. Krssto so nesli iz hiše sinova Tolstega, kmetje in dijaki. Množica, ki je stala okoli hiše, je padla na kolena in pela koral: »Pamjat vječnaja«. Grob obdaja devet hrastov. Najprej so šle deputacije, pevci in nosilci vencev, krsti so sledili grofica in sorodniki pokojnika. Ob 3. je dospel sprevod do groba. Ves čas pogreba je množica klečala pevajoč koral »Pamjat vječnaja«. Čez pol ure je bil sveži grob pokrit z venci. Nagrobnih govorov ni bilo. Neki neznanec je vskliknil: Veliki Lev je umrl! Ob 4.30 je bila pogrebna slavnost pri svojem koncu.

Škandalozna odkritja v zavodu za ubožne otroke na Reki. Mestnemu zastopu je naznanil podžupan Korošac, da je pregledat institut za uboge ter je stroga preiskava dognala, da je neki nadzornik otroke izrabljat v homoseksualne svrhe, drugi pa je neusmiljeno trpinčil deco. Perverzni nadzornik Marzio de Santis je pobegnil v Italijo; mučitelj otrok Gubešič pride pred sodnijo.

Kartel lesnih trgovcev. »Il Sole« v Milanu poroča, da so lesni trgovci iz Bukovine, Sedmograškega in Rumunskega sklenili kartel. Tvrdke, ki so združene v tem kartelu, imajo do 80% evropskega lesnega transporta v svoji oskrbi. Že dosedaj znaša letni promet te trgovine 100 milijonov kron. Svoj sedež bo imel kartel na Dunaju ali pa v Budimpešti. Delovati začne kartel s 1. jan. 1911. Italijanska tvrdka Ric. Gualino je pristopila kartelu in bo 20% potrebne množine lesa preskrbel.

Delavsko gibanje.

Konferenca klesarskih organizacij na jugu. V nedeljo 8. januarja 1911 se vrši v Trstu konferenca vseh klesarskih organizacij na jugu s sledečim dnevnim redom:

- I. Poročilo.
- II. Organizacija, agitacija in taktika.
- III. Gibanje klesarjev v letu 1911.
- IV. Raznoterosti.

Konferenca se vrši v Trstu v Delavskem domu, Via Boschetto 5. Na konferenco ima pravico poslati vsaka krajna organizacija po dva zastopnika. Stroške za zastopnike morajo plačati organizacije iz lokalnih fondov.

Ker je konferenca zelo važna za razvoj klesarske organizacije na jugu, so naprošene vse obstoječe organizacije, da gotovo pošljejo svoje zastopnike. Naslovi izvoljenih zastopnikov naj se pošljejo na klesarsko tajništvo, Trst, Via Boschetto 5. Sklicatelji. **Železničarji na Portugalskem** stavkajo. Stavka se vedno bolj razširja.

Organizacija stukaterjev, ki pripada kot posebna skupina zidarski organizaciji, se je v sredo ustanovila v Trstu. Na vseh sestankih, ki so se vršili v ta namen, je poročal sodrug Petejan. Razlagal je pomen strokovne organizacije in njene naloge in uspeh je ta, da se je večina tržaških štakatarjev vpisala v organizacijo. Izvolil se je odbor skupine, kateremu je sodrug Levic na čelu. Novi organizaciji želimo najboljši uspeh v njenih bojih.

Poslano.

Domači prijatelj, v pravem pomenu besede, je francosko žganje »Diana« vsled svoje osvežujoče moči pri pospeševanju krvnega toka, poživljenju živčnega delovanja in utrjenju kože proti prehladu. Francosko žganje »Diana« vpliva blagodejno, če se rabi za nmi-vanje glave, kot ustna ozir. zobna voda, za olepšanje polti in za masažo.

Strankin znak.

Zaupnikom organizacij naznanjamo, da je le še malo strankinih znakov na razpolago. Kdor jih še potrebuje, naj se takoj oglasi pri upravnistvu našega lista.

Listnica uredništva.

Obiskovalcem gledališča. Radi pomanjkanja prostora prosimo potrpljenja do prihodnjic.

ŽEPNI KOLEDAR

za delavce in prometne uslužbence

je izšel.

Dobiva se pri upravi »Rdečega Prapora.«

Sodrugi v Trstu

dobe

Žepni koledar

za leto 1911.

pri blagajniku političnega odbora
Alojziju Stolfu v »Delavskem domu«.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni likér



Marsikdo zdaj še živi.
Ker ga »FLORIAN« krepi!

Želodčni liker »FLORIAN« ne slabi in ne omami kakor razne opojne pijače, ampak daje moč in veselje do dela.

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo



šivalnih strojev

za rodbino in obrt

Pisalni stroji »Adler«

Vozna kolesa.

Geniki zastonj in franko.



Castiti gospod

Gabrijel Piccoli
lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri St. Petru na Krasu.

Dunajsko fino in svitlo likanje
Gabriela Jug,
 Ljubljana, Židovska ul. št. 3.
 se priporoča p. n. slavnemu občinstvu za vsakovrstno
 čiščenje perila po zelo točni in najboljši postrežbi ter
 nizki ceni.

Našim somišljenikom priporočamo:
Ilirija in Praxin kremo
 za črevlje.
Ciril in Metodovo vazelino in
 vazelino z mednarodno znamko Ciril-Metoda
ter Plerin čistilo za kovine
 Te predmete izdeluje domača tvornica ke-
 mičnih izdelkov
Golob & Volk, Ljubljana.

Ustanovljeno 1847. Ustanovljeno 1847.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
 Turjaški trg št. 7. LJUBLJANA Turjaški trg št. 7.
 Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone za gosposke sobe.
 Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški vozički i. t. d.
 Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Prvi kranjski pogrebni zavod
FR. DOBERLET
 Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10.
 Ustanovljen leta 1868. Telefon šte. 97.

Prevzemajo se pogrebi, prevažanja z vozom in po železnici in oskrbujejo se tudi
 pogrebov se tiče stvari v Ljubljani po najnižjih cenah. Imitirane kovinskolesne krste
 lastnega izdelka. Velika zaloga kovinskih krst v vseh velikostih s primerno opravo.
 Oskrbujejo se sveži in suhi cvetlični vencs s primernimi trakovi z napisom
 in brez napisa.

1. in 16. naložen denar se obrestuje takoj.
 Najbolj varno naložen denar
 je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog nad 38 milijonov kron. Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.



Za varnost denarja je porok poleg rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso svojo davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in župnišča cerkven denar.

Mestna hranilnica obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama in ga vlagatelj ne zaračuni. — Denar se lahko pošilja tudi po pošti. — Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Posoja se na zemljišče po 5 % na leto in proti amortizovanju posojila po najmanj 1/4 % na leto. Dolžnik more poplačati svoj dolg tudi poprej, ako hoče. — Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. — Mestna hranilnica izdaja lične domače hranilnike. Priporočamo jih zlasti staršem, da ž njimi otroke navajajo k varčnosti. — V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska je v lastni palači v Prešernovi, prej Slonovi (Elefantni) ulici št. 3.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev
 registrovana zadruga z omejeno zavezo
 s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)
Zaloga pohištva
 lastnega izdelka in
 tapetniškega blaga.
 Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.
 Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Franjo Parkelj
 lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja,
 snaženje stanovanj in okenj
 Ljubljana
 Šelenburgova ulica št. 6
 izvršuje
 vsa v to stroko spadajoča dela
 očno in po znanju.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
 Telefon šte. 168. V LJUBLJANI Telefon šte. 168.
 priporoča svoje
 izborno pivo v sodeh in steklenicah.
ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.

Pospeševanje krvnega toka, poživiljenje živ-
 čnega delovanja, utrjenje kože proti prehladu.



Za umivanje glave, ustna ozir. zobna voda,
 — za olepšanje polti neprecenljivo. —

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

Vaš zdravnik

vam priporoča francosko žganje „Diana“,
 ker je prepričan o velikih prednostih
 tega žganja za disinficiranje ust in
 osvežujočega vpliva na kožo, ki ga
 povzroča dodatek Mentola. Glavna snov
 francoskega žganja „Diana“ je dvakrat
 destilirano vinsko žganje.



Zahtevajte pri nakupu le pristno francosko
 žganje „Diana“ in pazite, da nosi stekle-
 nica natisnjeno ime „Diana“ in da je tudi
 zamašek in plomba označena s to varstveno
 znamko.

Domači prijatelj

v pravem pomenu besede, je francosko žganje
 „Diana“ in to vsled svoje osvežujoče moči,
 nizke cene in vsestranske porabnosti. —
 Cena: 1 male steklenice K —50; srednje
 K 1-20; velike K 2-40. — Prodaja se v vseh
 trgovinah na drobno, kjer pa ne, dobi se
 naravnost od proizv. družbe franc. žganja
 „Diana“ r. z. o. z. na Dunaju I. Hohenstau-
 fengasse 3 t.